

HANTVERKAREN

HEM & HUS NORRKÖPING

Tävla och vinn!
Vi lottar ut
50 trisslotter

BYGGNADSVÅRD
FRIGGEBODEN
SÄKERT HUS
I SOMMAR
STRANDHUGG
I BRÅVIKEN

Följ oss på nätet: hantverkarensverige.se

Puh..!

...den intensiva perioden med skolavslutningar, studentfester och midsommarfirande är över. De av er som har semester kan nu lata er i solen och läsa tidningen som bland annat innehåller byggnadsvårdstema samt vad man bör tänka på innan man åker iväg på semester. För er som väljer att stanna kvar hemma på semestern så tipsar vi om Strandhugg i Bråviken – pärlor i vår närhet att besöka. Du kan i detta nummer även vinna 10 trisslotter. Hur det går till kan du läsa på sidan 14.

Hantverkaren Hem & Hus lanserar nu sin hemsida **www.hantverkarensverige.se** där du kan läsa denna tidning men också tidigare nummer. På hemsidan kommer det att finnas så mycket mer för dig som läsare och villaägare, information som du som kommer att ha god nytta av.

Gå in och beställ vårt nyhetsbrev på **www.hantverkarensverige.se** så missar du inga nyheter på sidan, tillagda biblioteksämnen och oslagbara erbjudanden från lokala aktörer. På hemsidan kommer det också att finnas en hantverks- och inköpsguide för dig som söker hantverkare och bygghandelskontakter eller varför inte lite snygg inredning till hemmet.

En riktigt skön och solig sommar önskar vi er!

/ Redaktionen

INNEHÅLL NR 3

4

Säkert hus i sommar

Förebygg inbrott och olyckor

6

Kort och blandat

Tips & trix för trädgård och hus

8

Byggnadsvård

Ta hand om ditt hus

11

Friggeboden

Vårt älskade uthus!

12

Strandhugg i Bråviken

En nära semesterupplevelse

14

Tävla med Hantverkaren

Vinn 10 trisslotter

15

Hantverksguiden

Din guide till jobbet du vill ha gjort

HANTVERKAREN HEM & HUS

ANSVARIG UTGIVARE Peter Fagerstedt

IDÉ & PRODUKTION Peter Fagerstedt Produktion AB

REDAKTION Peter Fagerstedt/Anna Tim redaktionen@hantverkarensverige.se

LAYOUT & ILLUSTRATION Anna Tim

TRYCK Tellogruppen. Tryckt på miljöpapper. Svanen licens 341.363

UPPLAGA 15 000 ex.

DISTRIBUTION MailWalking

ANNONS Anders Skotte annons@hantverkarensverige.se

TIPS & TYCK redaktionen@hantverkarensverige.se

För ej beställt material ansvaras ej. Ev vinstskatt betalas av vinnarna. Hantverkaren Hem & Hus är politiskt oberoende och fristående.

4

8

6

12

BREV
DIREKTREKLAM
MILJÖVÄNLIGARE
FLEXIBLARE

NORRKÖPING
011-31 89 28

www.mailwalking.se

Säkert hus i sommar

Semesterresa eller stanna hemma? Oavsett vad vi väljer vill vi självklart slippa oroa oss för huset. Se över säkerheten och förebygg olyckor och inbrott.

Skydd mot inbrott

Ett trådlöst inbrottslarm eller hemlarm är ett larmsystem där tillbehör så som magnetkontakter, brandvarnare, rörelsedetektorer, och kodpaneler i huvudsak ansluts via en trådlös anslutning. Vissa trådlösa inbrottslarm kan även ha trådbundna detektorer anslutna till sig. Ett sådant system kan även kallas hybridlarm -det vill säga en blandning av både trådbundet och trådlöst.

Kameraövervakning är något som blir allt vanligare. Finns det redan ett SMS-meddelande larmsystem är kameraövervakning ett utmärkt komplement. Övervakning över Internet, eller så kallad fjärrövervakning, förekommer idag allt oftare. Med MMS-kameror kan en bild skickas på det som händer på ett ögonblick. Bilden som skickas kan vara upp till 640x480 pixlar och ger en klar och tydlig bild på händelsen. Läs mer om lagarna som reglerar kameraövervakning på vår hemsida www.hantverkarensverige.se

Brandsäkerhet

I regel är det slarv som förorsakar brand men även tekniska fel är vanliga brandsaker. Och det är alltid lättare att förebygga än att släcka brand.

Elapparater kan ge upphov till brand om de överhettas eller används felaktigt. Om du känner misstänkt lukt eller hör ljud från elsystemet kan det vara bra att kontakta en elektriker. När ledningar och elapparater ska lagas är det alltid bäst om arbetet utförs av en fackman. Annars är det ganska rutinartade åtgärder som kan förebygga elbränder.

Grillarna går varma under sommarhalvåret och det kan vara värt att tänka lite på säkerheten även här. Bensin, T-sprit, fotogen och tändvätska är mycket brandfarliga vätskor - förvara dem i lämpliga kärl och på ställen som barn inte kommer åt. Använd heller aldrig bensin eller T-sprit när du tändar grillen. Gasol är en mycket brandfarlig gas och därför är hanteringen av gasol mycket viktig. Stäng av ventilen på gasolflaskan när gasen inte används. Om du har gasol i båten eller husvagnen är det viktigt att kontrollera kopplingar, ventiler och slangar ofta så att de inte är skadade.

Många bränder börjar på spisen och torrkokning är en vanlig brandsak. Fett eller oljor liksom stearin börjar brinna när temperaturen blir för hög. Lämna därför inte något kokande på spisen när du går ut från köket. En automatisk övervakning av köksspis, så kallad spisvakt, är ett bra sätt att undvika bränder som uppstår på spisen. Håll köksfläkten så ren som möjligt för att minska brandfaran i köket, fett och sot brinner nämligen väldigt lätt.

Källa: Brandskyddsföreningen

Tips för elsäkerhet

- Stäng alltid av tv:n med strömbrytaren
- Låt inte torktumlare, tvätt- eller diskmaskin vara på när du går hemifrån eller när du sover.
- Torka aldrig kläder på element eller bastuaggregat.
- Ta för vana att dra ut stickkontakten när du använt brödrosten och strykjärnet.
- Installera gärna en jordfelsbrytare.

Tips inför semesterresan:

- Se till att någon tömmer din postlåda
- Be grannen att parkera sin bil på din uppfart.
- Se till att gräsmattan blir klippt – en övervuxen trädgård signalerar att ingen är hemma.
- Se över dörrar och lås – kanske ett larm kan öka din trygghet.
- Gå ihop med dina grannar och se till varandras hus när någon är borta. Vänd dig till ditt försäkringsbolag som oftast har skyltar till grannsamverkansgrupper.

En handbrandsläckare är bra att ha för att så snabbt som möjligt påbörja släckning. Alla i familjen ska känna till hur släckaren fungerar och var den är placerad.

RENTAWRECK® NORRKÖPING 011-14 14 14

Hyrbilar som passar alla!

Personbilar, skåpbilar,
minibussar och lastbilar.

Nya som lite äldre fordon.

**Även miljöbilar,
t ex biogasbilar och biogaslastbil.**

NYHET WEBBOKNING

Boka via vår hemsida
och Du erhåller 10%rabatt*

Klicka fram Norrköpingskontoret på
www.rentawreck.se

Slakthusvägen 1 i Norrköping
norrkoping@rentawreck.se

Borta bra men hemförsäkring bäst

Med vår hemförsäkring kan du alltid vara säker på att ditt hem och dina saker är trygga vare sig du är hemma eller bortrest. Med anor sedan 1866 har vi lång erfarenhet av att försäkra det du bryr dig om. Till exempel familjen, hunden, katten, båten, bilen, hästgården, företaget, snöskotern och geten. För fler visdomsord om våra försäkringar, ring oss eller titta in på dina.se.

Repslagaregatan 15
602 25 Norrköping
Tel. 011-13 60 20

Dina Försäkringar
Östgöta-Gränna

KORT & BLANDAT

Tips och trix för trädgård och hus

Odlarens bästa vänner

Humlor är mästare på att pollinera frukt- och bärväxter! Utan humlor blir det sämre äppelskörd och färre blåbär. I **Humlor i Sverige** presenterar Bo Mossberg och humle-experten Björn Cederberg samtliga 40 arter i Sverige. Här tipsas också om vilka blommor man kan odla för att locka humlor till trädgården.

Visste du att...

jordgubben inte är ett bär utan ett "fruktförband" med nötter. De egentliga frukterna är gubbens gula prickar...

Tändvätska

...är långt ifrån det enda sättet att tända en kolgrill på men ett av de vanligaste.

Du kan också...

- tända med ett tändrör
- använda tändpapper
- tända med elektrisk grilltändare
- använda tidningspapper

Det säger **grillguiden.se** som ger råd till alla grillfrälsta i sommarsverige.

Gör en fejkbearnaise!

När du väl fått fart på grillen behöver du goda tillbehör. Så här gör du enkelt en sås som passar till kött, fisk och grönsaker. Lägga två äggulor i en skål. Tillsätt 2 dl rapsolja i en tunn stråle –rör om hela tiden. Droppa i lite vitvinsvinäger eller citronsaft och smaka av med salt, vitpeppar och dragon. Kan varieras i oändlighet med örter kryddor, vitlök med mera.

Egensinnig design

Du som gärna pryder ditt hem med unik design hittar mängder med snygga prylar på etsy.com och supermarkethq.com. Söker du svensk design- gå in på **signerat.com** här presenteras över tvåhundra svenska designers -till exempel Sara Helene Gedda som har gjort fina linnehandduken BJÖRNEN nedan.

7000 myggor

...det kan en fladdermus äta på en enda natt! Snacka om miljövänlig insektsbekämpning. Gillar du fladdermöss är det inte svårt att **bygga en fladdermusholk**, ritningar hittar du på nätet.

Energi AB
Wibra
Värmepumpsleverantören

MÅNSSON RÖR
&
VÄRMEPUMPAR AB

 IVT CENTER

Fjärilsgatan 7 Tel. 011-31 88 80 www.ivt.se/norrkoping

Byggnadsvård

-ta hand om ditt hus

Med ett ökat intresse för miljö och ekologi ökar efterfrågan på traditionella metoder och material.

Byggnadsvård handlar om precis just det – att ta hand om byggnader. Ordet är kanske främst något man förknippar med äldre bebyggelse, urgamla slott och kyrkor men kan lika gärna innebära skötsel och vård av nyare byggnader.

Växande intresse

Intresset för byggnadsvård tycks också vara något som ökar. Det är spännande att återställa något till dess ursprungliga skick, och det är förvånansvärt mycket som går att bevara, även om det kan se skruvtigt ut vid en första anblick. Äldre hus är ofta byggda med stor omsorg - man tog god tid på sig under hela processen och materialen var väl anpassade både efter byggnad och miljö. De traditionella teknikerna och produkterna är också ofta miljövänligare och mer hållbara än nya. För den som vill ha tag på material finns det ett ökat utbud i butiker för byggnadsvård där man kan skaffa delar till äldre hus - original eller nytillverkat både på nätet och "IRL".

Byggnadsvård i Butängen

Maria Lannerstedt på butiken Färg & Måleriprodukter i Norrköping märker det ökade intresset för byggnadsvård. Butiken har funnits i Butängen i cirka tio år och från att från början ha varit en mer renodlad färgbutik har konceptet sedan Maria tog över utökats till det mesta inom byggnadsvård. Butikens kunder är allt från vanliga villa- och fritidshusägare till länsantikvarier och färgbutiker. – Fokus på privatkunder blir allt större och det är en alltså växande skara, säger Maria. Gemensamt för kunderna är att de söker traditionella produkter som de vet håller måttet. Husägare som söker det gedigna. Något Maria tror hänger ihop med miljöintresse och hållbarhet.

Produkter som håller

Sommartid är målartid och under sommarhalvåret är det butikens välkända linoljefärg som säljer bäst. Linoljefärg är en traditionell typ av färg som används än idag som alternativ till nyare färgtyper. Utöver sina goda egenskaper på träytor kan den även användas till ytor av plåt och järn. – Vi har levererat färg till många renoveringsobjekt i länet, bland annat Linköpings slott, berättar Maria.

Annars är det tjära och roslagsmahogny som är populärt så här års då många sköter om bryggor och båtar. Men byggnadsvård omfattar hela huset och under hösten blir det naturligt mer fokus på interiör som innefärg, beslag och lampor och tapeter i gammal stil – detaljer som ger ett äldre hus karaktär. Mycket är nyproducerat men i butiken finns även "originaldelar" som spegeldörrar och fönster.

” ...låt huset vara med och bestämma

Råd att få

Hur gör man då som privatperson om man vill restaurera? Är du nybliven ägare till ett äldre hus eller torp kan det säkert klia i fingrarna. Tänk att få riva ut den där kräkfärgade linoleummattan och få fram det ursprungliga trägolvet. Eller att kunna återställa fasaden under "fattiglapparna". Tidigare renoveringar kan ha gått hårt fram, då man ofta haft mer ►

fokus på funktion än man har sett till husets ursprungliga karaktär.

Maria berättar om att de i butiken gärna bistår med råd och tips om hur man använder produkter och om gamla tekniker. De har ett brett kontaktnät med hantverkare och erbjuder även kurser i byggnadsvård, till exempel fönsterrenovering. De ordnar även kurser i möbelrenovering och inom Maris specialitet: dekorationsmåleri. Också där finns ett växande intresse.

Det finns ofta hur mycket som helst att åtgärda i och på ett äldre hus, men det gäller att ta det lugnt, lyssna in, undersöka vad som ska förnyas och vad som ska bevaras. Se vad som är slitage och vad som är så kallad patina. Eller som byggnadsantikvarien Anders Franzén uttrycker det i *10 bud för god byggnadsvård*: "Låt huset vara med och bestämma". Byggnadsvård är inget för den stressade. ■

Vill du veta mer om byggnadsvård?

Byggnadsvårdsföreningens fina tidskrift **Byggnadskultur** är fullspäckad med intressanta reportage. På hemsidan byggnadsvard.se kan du få svar på allt mellan himmel och jord i ämnet.

Så renoveras torp och gårdar är en klassisk bok som enkelt och överskådligt förklarar vård och reparation av ett gammalt hus.

Stockholms läns museum har på sin hemsida handfasta tips om byggnadsvård. Som privatperson kan du även få råd om hur du vårdar ditt hus om du vänder dig till läns museet eller länsstyrelsen.

"Reservdelar" till huset hos Färg & Måleriprodukter...

A BILTVÄTT & RECOND
011-10 56 91

Biltvätt som passar alla!

**Professionell handtvätt
och recond för bästa resultat.
Även invändigt med t ex sätestvätt.**

**Vi tvättar alla slags fordon,
och även båtar och husvagnar.**

**Boka Din tvätt eller recond genom att ringa oss på
011-10 56 91 eller maila abiltvatt@wnet.se.**

**LÅNEBIL
vid helrecond**

Torsgatan 9 i Norrköping

HOS OSS FÅR DU ALLTID KVITTO PÅ DITT KÖP

Friggeboda hoppfallera

"Elvykåken" eller möjligen "komplementbyggnad"
– det skulle friggeboden kunna ha hetat. Det visste du inte!

Det var centerpartisten Elvy Olsson som först lade fram förslaget om ett bygglovsbefriat uthus men det var när Birgit Friggebo tog över som bostadsminister 1979 som förslaget antogs. Och som bekant fick hon sedermera låna ut sitt namn till den lilla stugan som numera finns i trädgårdar över hela landet. Då var det tio kvadratmeter som var gränsen men detta utökades 2008 till 15 m².

Att ha ett litet extrahus på tomten har sina fördelar och en friggebod har många användningsområden; redskapsbod, gäststuga, verkstad, ateljé, lekstuga. Tidigare har friggebodarna ofta haft ett typiskt "stugutseende" men numera finns de i alla möjliga färger och utföranden och de flesta byggvaruhus har olika byggsatser att välja på, från de minsta redskapsskjulen till de större gäststugorna. Priserna varierar därefter från cirka 15 000 kronor och uppåt.

Även om friggeboden är bygglovsbefriad finns det vissa regler att följa. Friggeboden är ett komplement till ett "en- eller tvåbostadshus" så det måste finnas ett

sådant hus på tomten innan du uppför en friggebod. Den får inte heller byggas ihop med en annan byggnad utan måste vara fristående. Om boden ska uppföras närmare än 4,5 meter från tomtgränsen krävs skriftligt medgivande från grannar som berörs. På Boverkets hemsida finns all info om vad som gäller för friggeboden.

Fågelholk, guldvasarskjul eller grillkåta - designmöjligheterna är oändliga!

SVERRES MÅLERI & DESIGN
- vi utför alla slags måleriarbeten

Östra tallgatan 12
617 30 Skärblacka
Tel: 076 127 77 28 / 011 14 77 28
e-mail: sverre309@hotmail.com

Er lokala husfabrik
i Norrköping

-vi tillverkar allt från stommar till kompletta hus

Tel. 011-123529 www.husgruppen.se

Strandhugg i Bråviken

Du behöver inte resa långt bort för att få fina semesterupplevelser. En dagsutflykt till Kolmården bjuder på både det ena och det andra - natur, kultur och äventyr.

Vi drog ut till Bråvikens strand och hittade en och annan pärla. Gör som Hantverkaren och besök traktens smultronställen!

Sandviken

I mysiga Sandviken finns en småbåtshamn och Hantverksbyn där lokala hantverkare säljer sina produkter. I hantverksbyn kan man bland annat beskåda "maskaronen" - ett lejonansikte i sandsten som köptes in till marmorbruket i Kolmården år 1825. Här finns också trevliga kaféer och restauranger. Ett stenkast härifrån ligger campingplatsen med badstrand, minigolf, vattenrutschbana och, för den som vågar, en höghöjdsbana bland talltopparna. Man kan även stöta på ett och annat troll...

Nunnebanan

Sommaren 1898 drabbades Kolmårds-skogarna svårt av angrepp från Nunnefjärilens larver och stora områden skog förstördes. För att transportera den stora mängden virke som måste avverkas byggdes en smalspårsjärnväg mellan Sandviken och Övre Virå som kom att kallas "Nunnebanan". Järnvägen kom även att användas för persontrafik då de boende med banan lättare kunde ta sig till Sandviken där man per ångbåt kunde resa in till Norrköping. Banan var i bruk fram till 1939. Idag är nunnebanan cykel- och vandringsled med start vid Restaurang Sjöstugan i Sandviken.

Getåravinen

En bit inåt land breder Kolmårdens trolska skogar ut sig. Från Getåbäckens mynning i Bråviken kan man via fina stigar vandra genom den storslagna Getåravinen. Dalgången har under årtusenden formats av inlandsisens kraft och genom vittring. Nedre delen av ravinen domineras av lövskog som högre upp går över i högvuxen granskog. Här är det vilt och fridfullt på en och samma gång!

Svintuna kvarn

Vid platsen där Svintuna kvarn ligger har det malts mjöl sedan vikingatiden. Här hålls det varje sommar marknad med "knallar" och hantverkare, och då är kvarnen i drift som i gamla tider. Årets marknad äger rum 25-26 augusti...

Det finns självklart mycket mer att se och göra i och omkring Bråviken. På upplevnorrkoping.se hittar du fler tips för en nära semesterupplevelse.

Tävla med Hantverkaren och vinn 10 trisslotter!

Ovan ser du tre bilder tagna från Norrköping med omnejd. Gissa rätt plats/stadsdel och vinn trisslotter. Fem vinnare får 10 trisslotter var! Gå in på vår hemsida www.hantverkarensverige.se för att delta i tävlingen.

VAD HÄNDER I NORRKÖPING?

Äntligen sommar och roligheterna står som spön i backen!
Det är bara att välja och vraka...

GiG i Knäppingsborg

För fjärde året i rad är det snart dags för GiG-kvällar i Knäppingsborg. Varje onsdag tio veckor i rad bjuds det på musik och underhållning från kända och okända lokala artister. Startar onsdag 11 juli kl 19.00 på Marknadstorget utanför Mimmis vishus. Mer om sommarens artister hittar du på www.justeafair.com.

Fullt ös...

blir det 12 juli och fyra dagar framåt när Upplev Norrköping anordnar Industrise-mester. Mitt i industrilandskapet blir det livemusik med bland andra Mikael Wiehe, Den svenska björnstammen och Kapten Röd. Fler artister är på gång... Mer info på www.upplev.norrkoping.se/Industrise-mester.

Upptäcktsfärd...

...under ytan. Ekoturen har alltid spännande naturutflykter att erbjuda. 7 juli går turen till Arkösund där man får chans att titta närmare på Östersjöns alla djur och undervattensorganismer. Bland annat får du lära dig om blåstångens kärleksliv(!) Läs mer på www.ekoturen.se

Barnteater

blir det 11 juli klockan 13 i Vasaparken. Bockarna Bruse i dockteaterformat visas sedan varje onsdag i sommar. Vid regn håller man till på Norrköpings Konstmuseum.

Örtagårdens dag

Lördag 7 juli är det Örtagårdens dag i Brostugans Örtagård vid Femöresbron, Himmelstalund. Det blir visning av den artrika örtgården, tipspromenad med frågor om växter, kaffeservering med hembakat bröd, med mera.

100% action

9 juli till 15 juli äger Norrköping Stunt Camp rum på Idrottsparken. Då kan alla modiga pröva på bilstunt, fäktning, vikingakamper, fallträning, med mera. Läs mer om det fartfyllda evenemanget på www.norrkopingstuntcamp.se

Loppissäsongen på Himmelstalund

...är igång! På lördagar fylls Himmelstalundsallén med med köp- och säljsugna. Traditionell bordsloppis och bakluckeloppis och kafé med korvförsäljning. Info finns på: www.turistia.se

Er lokala husfabrik
i Norrköping

husgruppen

-vi tillverkar allt från stommar till kompletta hus

Tel. 011-123529 www.husgruppen.se

HANTVERKSGUIDEN

Din guide till jobbet du vill ha gjort

Bygghandel

XL-Bygg Norrköping
Malmgatan 45
011-10 75 20
www.xlbygg.se/norrkoping

VVS

Götalands Relining AB
011- 695 24, 070-668 38 40
www.gotalandsrelining.se

Månsson Rör
Fjärilsgatan 7
011-31 88 80

Värmeteknik

IVT Center
Fjärilsgatan 7
011-31 88 80
www.ivt.se/norrkoping

Transporter

Rent a Wreck
Slakthusvägen 1
011-14 14 14
www.rentawreck.se

S:t Annas Frakt & Budservice AB
Furudal Slatorp
614 90 Söderköping
0121-344 70
www.sanktannafrakt.se

Målare

Sverres Måleri & Design
Östra Tallgatan 12
076-127 77 28
Sverre309@hotmail.com

Hustillverkare

Husgruppen
Butängsgatan 9A
011-12 35 28
www.husgruppen.se

Avloppsspölning

ÖHS AB
Slakthusvägen 4
011-10 13 90
www.ohs.se

Snickare

Sandviken Bygg
070-172 20 14
www.restaurering-norrkoping.se

HN Bygg AB
Mariehov
0708-77 30 18
hnbygg.se

Maskinuthyrning

Tholmarks Uthyrning AB
Slakthusvägen 3
011-13 19 40
www.tholmarks.se

Inredning

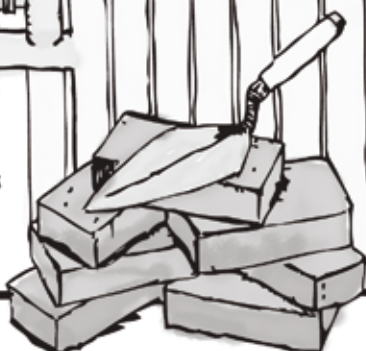
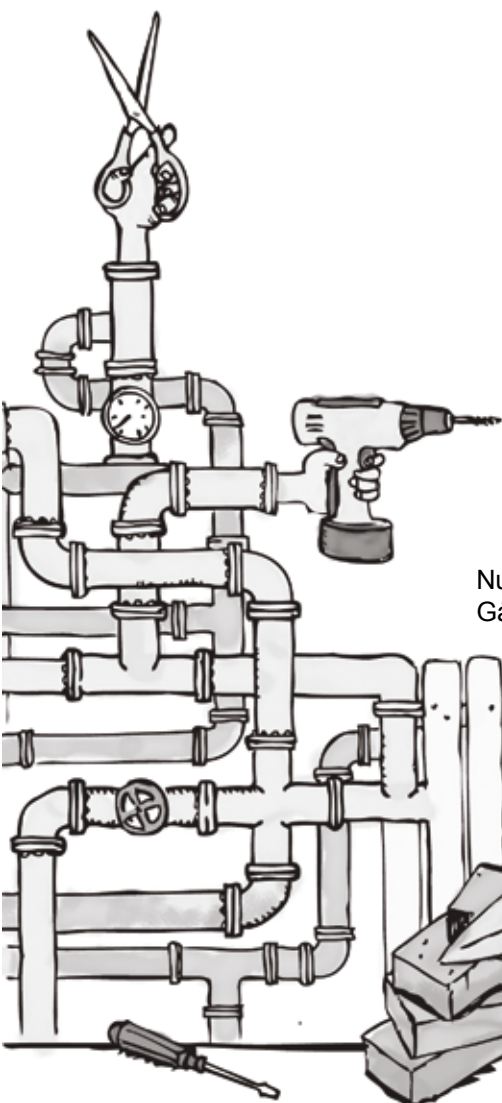
Tapetserare Ateljén Eva Karlsson
Styrstad Björklunda
011-16 95 10
eva.tapetserare@spray.se

Yakobs Ram & Reklam
Stockholmsvägen
011-23 94 44
www.ramochreklam.se

Bank & Försäkring

Dina försäkringar Östgöta-Gränna
011-13 60 20
www.dina.se

Nu finns Hantverksguiden även på nätet!
Gå in på www.hantverkarensverige.se

I nästa nummer av
Hantverkaren Hem & Hus:

FÅR JAG LOV?

-så säger Bygglagen

KÖP OCH SÄLJ

-hus till salu

**HUSTILLVERKAREN
MITT I NORRKÖPING**

NÄSTA NUMMER KOMMER I BREVLÅDAN:

VECKA 34